

Strategi for Sundhed 2016-2021

Sammen satser vi sundt

nordfyns
kommune

Oprettet den 9. november 2015
Dokument nr. 480-2015-359074
Sags nr. 480-2014-148763

Indhold

Forord	2
Sundhed fra flere sider	3
Den Sunde sammenhæng.....	4
Mål.....	5
Effektmål	5
Vision	6
Pejlemærker	7
Fokusområder og målgrupper	10
Fra ord til handling	11

Forord

Velkommen

Du sidder nu med Strategien for Sundhed i Nordfyns Kommune gældende for perioden 2016-2021. Den bygger videre på de mange forskelligartede sundhedsindsatser, der allerede er igangsat siden kommunesammenlægningen i 2007.

Det nye for denne strategi for Sundhed er, at der for første gang i Danmark er udarbejdet nationale sundhedsmål, og sammen med Nordfyns Kommunes nye vision 2021, danner de den overordnede politik og dermed retning for hvordan sundheden skal udvikle sig i Nordfyns Kommune frem mod 2021. Strategien fortæller om, hvordan vi vil nå Vision 2021 og de Nationale sundhedsmål.

Hvem henvender Strategien for Sundhed sig til?

Denne strategi henvender sig til alle borgere, foreninger, virksomheder, samarbejdspartnere, som sammen med Nordfyns Kommune ønsker, at nordfynske borgere i alle aldre lever et sundt, selvstændigt og meningsfuldt liv.

Et sundt og aktivt liv

Mange lever et sundt og aktivt liv på Nordfyn. Den nationale Sundhedsprofil fra 2013 viser dog, at den Nordfynske sundhedstilstand ligger under gennemsnittet i Danmark. Vi ryger mere, drikker mere og flere er overvægtige. Der ses også en større gruppe på Nordfyn, der har psykiske lidelser og mistrives, herunder ledige og kontanthjælpsmodtagere.

På Nordfyn ligger uddannelsesniveaueet lidt lavere end gennemsnittet i Region Syddanmark og i Danmark. Da der er evidens for, at uddannelsesniveaueet har betydning for den enkeltes sundhedsvaner og livsstil, er det både i fællesskabets og den enkeltes interesse at tage ansvar for sundheden i vores kommune.

Sammen satser vi sundt

Sammen kan vi løfte sundhedstilstanden over de næste år, så flere trives og lever sundere, færre bliver syge, og flere kan klare sig selv i dagligdagen, som aktive medborgere.

Der skal lyde en stor tak til alle de interesserede, der har bidraget på temamødet den 23. april 2015 til, at Strategien for Sundhed bliver skabt i samarbejde mellem borgere, frivillige, foreninger, sundhedsprofessionelle og kommunen.

Morten Andersen
Borgmester

Anja Lund
Formand for Social- og Sundhedsudvalget

Sundhed fra flere sider

Baggrund

På sundhedsområdet laves der hvert 4. år en National Sundhedsprofil på kommune-, regions- og landsniveau. Her følger en række udvalgte resultater fra den seneste profil fra 2013, som gentages i 2017 og 2021.

Sundhedsprofil 2013	Nordfyn	Region Syddanmark	Danmark
Fremragende, vældig godt eller godt selv vurderet helbred	70,4 %	71,2 %	85,2 %
Storrygere – mere end 15 cigaretter dagligt	20,1 %	19,0 %	17,0 %
Overskrider højrisikogrænse for Alkoholindtag	9,7 %	8,1 %	8,5 %
Svær overvægt BMI > 30	17,4 %	15,8 %	14,1 %
Ofte uønsket alene	5,3 %	6,2 %	5,7 %
Moderat til hård fysisk aktivitet i fritiden	25,5 %	27,1 %	29,2 %
Usundt kostmønster	17,6 %	17,0 %	13,9 %

Hvorfor en Strategi for Sundhed?

Strategien for Sundhed skal være med til at sætte fokus og fremdrift på sundhedsarbejdet i Nordfyns Kommune. Den understøtter Nordfyns Kommunes Vision 2021, som har sat den overordnede **retning** for sundhedsarbejdet i Nordfyns Kommune.

Vision 2021

Hos os er det sunde valg altid let

Vi lever os til sundhed

Vi udvikler de allerbedste rammer for at kunne leve et godt og aktivt liv på Nordfyn. I fællesskab åbner vi muligheder for at udfolde et liv, med masser af kvalitet og sunde tilbud at vælge imellem. Hos os er det altid legende let at være sund.

Sundhed giver overskud

I Nordfyns Kommune har vi stor fokus på sundhed og forebyggelse. Det er med til at skabe en sund økonomi i kommunen med mulighed for at investere i borgersundhed. Det er den "gode cirkel" på Nordfyn.

Sundhed går på tværs på mange niveauer fra det enkelte individ over fællesskaber lokalt, kommunalt, men også nationalt, hvor man i 2014 har udarbejdet de første nationale sundhedsmål i Danmark. De nationale sundhedsmål danner en overordnet **ramme** for arbejdet med sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering i kommunerne.

Nationale Sundhedsmål 2014-2022

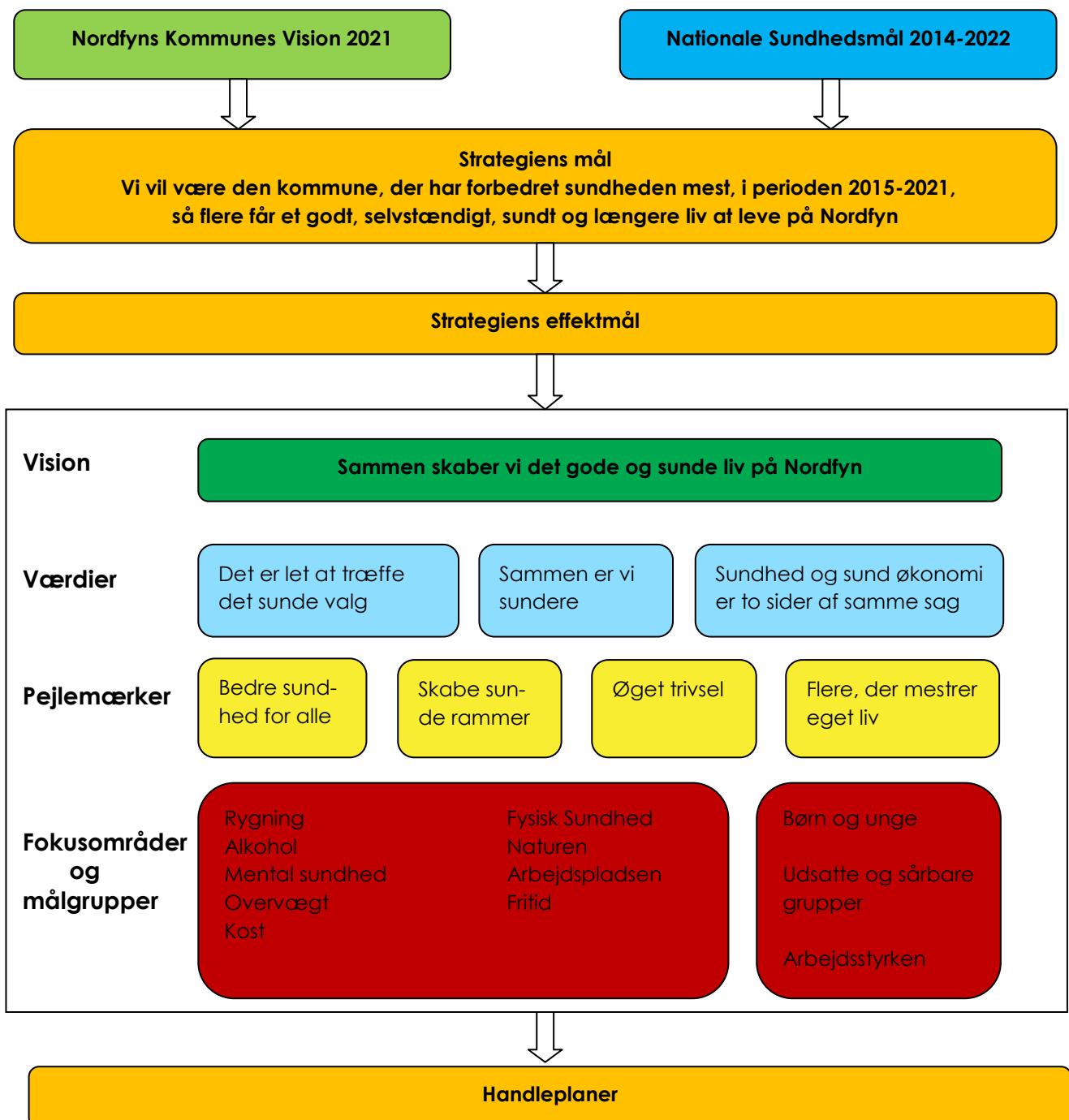
1. Den sociale ulighed i sundhed skal mindskes.
2. Flere børn skal trives og have god mental sundhed
3. Flere voksne skal trives og have god mental sundhed
4. Flere skal vælge et røgfrit liv
5. Færre skal have et skadeligt alkoholforbrug og debuten skal udskydes blandt unge
6. Færre børn skal være overvægtige
7. Flere skal bevæge sig i dagligdagen

Hvad består en Strategi for Sundhed af?

Strategien for Sundhed binder Visionen 2021 og de nationale sundhedsmål sammen i én vision for de næste 6 år i Nordfyns Kommune. Fra temamødet den 23. april 2015 er tanker og idéer omsat til tre værdier, fire retningsgivende pejlemærker og konkrete fokusområder og målgrupper, som der skal være strategisk fokus på, for at kunne indfri Nordfyns Kommunes Vision 2021 på sundhedsområdet.

Alle elementer i Den sunde sammenhæng bliver uddybet nedenfor.

Den Sunde sammenhæng

Mål

Vi vil være den kommune i Danmark, der har forbedret sundheden mest, i perioden 2015-2021, så flere får et godt, selvstændigt, sundt og længere liv at leve på Nordfyn.

Vi måler det på udvalgte parametre via Danmarks statistik og Sundhedsprofilen.

Effektmål

De Nordfynske effektmål indeholder mål inden for Vision 2021, de nationale sundhedsmål samt fokusområderne og målgrupperne i denne strategiplan. Effektmålene er udvalgt ud fra muligheden for at kunne evaluere den samlede effekt af de mangeartede indsatser med nogle få indikatorer, der er valide.

Effektmål	2015	2018	2021
Flere børn oplever at trives i skolen * (skala fra 1 til 5)	4,2	4,4	4,6
Flere skolebørn oplever sund livsstil * (skala fra 1 til 5)	4,1	4,3	4,5
Færre overvægtige børn i skolealderen	20,7 %	20%	18 %
Flere børn, som er cariesfri i pct.			
7 år	97,03 %	Over 97,5 %	Over 98 %
12 år	80,75 %	Over 81 %	Over 82 %
15 år	54,21 %	Over 57 %	Over 59 %
17 år	47,91 %	Over 49%	Over 51 %
	(2014)		
Flere langtidfriske ansatte i Nordfyns Kommune	Mangler	Mangler	Mangler
Antal på offentlig forsørgelse jf. investeringsstrategien	1525	1130	mangler
Færre rygere**	20,1 %	18,5 %	16 %
Færre der drikker alkohol over højrisikogrænsen**	9,7 %	9,0 %	8,0 %
Færre overvægtige voksne BMI > 30**	17,4 %	16,8 %	16,0%
Færre der lever med en usund kost**	17,6 %	16,5 %	15 %
Færre der oplever ensomhed eller være uønsket alene**	5,3 %	4,5 %	3,5 %
Flere der laver moderat til hård fysisk aktivitet i fritiden**	25,5 %	28 %	31 %
Flere der oplever særdeles god el. god livskvalitet**	77 %	80 %	83 %
Flere partnerskaber med virksomheder, foreninger, organisationer indgås - antal	5	15	30
Flere nye friluftsfaciliteter og en øget brug heraf (Index)***	100	110	121
Højere alder for ny-visiterede til hjemmehjælp	79,5	81,0	82,5

*Målinger foretages via den årlige trivselsmåling i Folkeskolerne.

** målinger fra Sundhedsprofilen for Nordfyns Kommune

*** opgørelse fra Friluftstrategien

Vision

Selv om mange lever et sundt og aktivt liv er den gennemsnitlige levealder på Nordfyn stadig lavere end mange steder i resten af Danmark¹. Vi skal ikke kun leve et længere liv men også et godt liv på Nordfyn. Da levevilkår og uddannelsesniveau har betydning for ens livsstil og dermed forebyggelse af sygdomme, er det samfundsmæssigt vigtigt, at det offentlige er med til at oplyse, uddanne, støtte og skabe rammer for at hjælpe borgerne i deres stræben efter det sunde, gode og selvstændige liv på Nordfyn.

Dette kræver et samarbejde med den enkelte og dets fællesskaber. Derfor er visionen for strategien for Sundhed frem til 2021:

Sammen skaber vi det gode og sunde liv på Nordfyn

Værdier for strategien

Værdierne udspringer fra Vision 2021 og danner grundlaget for, hvordan arbejdet med sundhed kommer til udtryk.

Det er let at træffe det sunde valg

Ansvar og tilgængelighed

Borgeren skal opleve, at det sunde valg er let på Nordfyn. Det handler om at sunde rammer, muligheder og tilbud er kendte og let tilgængelige lokalt, digitalt, og i trygge fællesskaber i hverdagen. Det kræver et tæt samarbejde og dialog med alle parter, og ikke mindst med den enkelte borger, der kan tage ansvar for sin egen og familiens sundhed.

Sammen er vi sundere

Nære fællesskaber og brede partnerskaber

Vi indgår i mange forskellige fællesskaber igennem hele livet, familien, vennekreds, skolekammerater, foreningslivet i den lokale idrætsklub, arbejdspladsen og nabofællesskabet. Disse fællesskaber giver værdi og muligheder for at hjælpe og støtte hinanden.

Sundhed skabes på tværs af kommunen. Nordfyns Kommune arbejder derfor hele tiden med at styrke vores samarbejde med alle, så som virksomheder, organisationer, foreninger, sundhedsfaglige, frivillige, uddannelsesinstitutioner og andre aktører, både på lokal, regional

¹ Middellevælalderen i Nordfyns Kommune (2014) er på 79,3, Gentofte Kommune (landets højeste) på 82 år og landsgennemsnittet er på 79,8 år. Kilde: Danmarks Statistik

og nationalt plan - Alle som vil bidrage til de bedst mulige rammer og muligheder for de nordfynske borgers sundhed. Samspejlet sker gennem partnerskaber og koordinering på tværs til det fælles bedste.

Sundhed og sund økonomi er to sider af samme sag

Evidens, kvalitet og innovation

Vi udvikler løbende kvaliteten af vores sundhedsfremmende, forebyggende og rehabiliterende indsatser. Det gør vi ved at bruge den bedste viden og de bedste erfaringer. Vi har samtidig et åbent øje for behovet for at innovere indsatser med afsæt i den enkeltes situation, hvor samarbejdet med borgeren kan bære frugt i form af mere sundhed for pengene både for den enkelte og for samfundet.

Faktaboks – Hvad betyder:

Sundhedsfremme

"Sundhedsfremme kan defineres som sundhedsrelaterede aktiviteter, rammer og processer, der fremmer den enkeltes sundhed og folkesundheden."

Forebyggelse

Sundhedsrelateret aktivitet, der søger at forhindre opståen og udvikling af sygdomme, psykosociale problemer, eller ulykker og dermed fremmer folkesundheden og er opdelt i primær, sekundær og tertiær forebyggelse.

Rehabilitering

Sundhedsaktivitet, der indeholder elementer af både forebyggelse og sundhedsfremme, med det formål, at patienten, som har risiko for at få begrænsninger i sin fysiske, psykiske eller sociale funktionsevne, opnår et selvstændigt og meningsfuldt liv.

Rehabilitering består af en koordineret, sammenhængende, tidsbegrænset, videnbaseret indsats, der har til formål at genoprette og vedligeholde det fysiske, psykiske og sociale funktionsniveau hos patienten og forhindre tilbagefald af sygdom. Rehabilitering er en helhedsorienteret intervention

Kilde: Sundhedsstyrelsen

Pejlemærker

Med udgangspunkt i vision, værdier og temadagen er der udarbejdet 4 overordnede pejlemærker, der sætter retning for det forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende arbejde:

1. Bedre sundhed for alle
2. Skabe sunde rammer
3. Øget trivsel
4. Flere, der mestrer eget liv

Bedre sundhed for alle

Sårbare og udsatte borgere er hårdere ramt i forhold til sygdom, ledighed, fysiske og psykiske lidelser, social isolation og lever et kortere liv end resten af befolkningen.

For at skabe bedre sundhed for alle og lige muligheder for at leve et godt, langt og selvstændigt liv, skal vi være opmærksomme på de forskellige levevilkår, sundhedsvaner og adfærd, samt forskellig brug og udbytte af sundhedstilbuddene, som borgerne har.

Vi skal sikre lige adgang for alle. Vi skal også i højere grad have differentierede og målrettede indsatser til de borgere, der har sværest ved at tage hånd om deres egen sundhed - fra tidlig opsporing over kvalificerede forebyggelses- og rehabiliteringstilbud til at kunne hjælpe borgeren til mestring af eget liv og selvforsørgelse.

I arbejdet med at skabe bedre sundhed for alle er der særligt fokus på børn, da sundhedsvanerne grundlægges i barndommen, så børnene og de unge får den bedst mulige start på livet.

Derfor vil vi

- Målrettede sundhedsindsatser til de borgere, der har største behov og tilpasse indsatsernes indhold og form ud fra den enkeltes ressourcer og behov
- Have fokus på tidlig opsporing
- Understøtte foreninger, virksomheder og andre samarbejdspartnere, der kan hjælpe borgere i alle aldre ind i fællesskaber, der giver livskvalitet og mening for den enkelte, samt løfter borgerens eget ansvar for sin sundhed.

Skabe sunde rammer

Sunde rammer skaber forudsætninger og muligheder for at barnet, den unge, den voksne eller ældre lettere kan vælge det sunde valg første gang.

Det kræver investeringer i fysiske rammer, såsom stier, lokaler, naturen og tilgængelighed i by og land. Men også investering i rammerne for samskabelse, nudging – det bliver let at vælge sundt, udvikling af det aktive medborgerskab samt fritidens muligheder lokalt.

Derfor vil vi

- Investere i fysiske rammer, der fremmer både fysisk og mental sundhed
- Understøtte det aktive medborgerskab lokalt

Øget trivsel

Det handler ikke kun om at leve et længere liv, men også et bedre liv. Har vi det godt mentalt, trives vi bedre, også sammen med andre og klarer hverdagens udfordringer lettere. Et godt mentalt helbred styrker os i f.eks. at gennemføre en uddannelse, trives på arbejdspladsen, styrker indlæringen og øger det sociale samvær i inkluderende fællesskaber. Det giver et overskud til også at hjælpe andre.

Derfor vil vi

- Styrke det trivselsfremmende arbejde i daginstitutioner og skoler, forebygge mobning og støtte opbygningen af sociale fællesskaber
- Understøtte aktiviteter, som fremmer trivsel og forebygger ensomhed blandt unge og ældre
- Have fokus på fremme af trivsel og reduktion af stress blandt voksne

Flere, der mestrer eget liv

Mestring af eget liv handler om i samarbejde at understøtte og motivere den enkelte borger i et selvstændigt og meningsfuldt liv - uanset alder og funktionsniveau. Derved får borgeren større selvbestemmelse og livskvalitet ind i hverdagen.

Til mestring af sit liv arbejdes der ikke kun på længere sigt med livslang læring og "Fra synd for til kan selv", men også på kortere sigt i forhold til ens sundhedsvaner og livsstil. Ikke mindst er der fokus på, hvordan vi inspirerer og motiverer borgeren, hver gang vi mødes, til at leve et sundt og selvstændigt liv også efter ulykke eller sygdom.

Derfor vil vi

- Arbejde systematisk med sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering i alle samarbejder og sammenhænge.
- At der særligt i mødet med borgeren tænkes sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ind, uanset om det er et menneske med kroniske lidelser, medarbejderen, der er stresset, den ledige eller den stille pige i skolen. Alle har et udviklingspotentiale til at kunne lære at mestre sit liv.
- Styrke borgerens mulighed for at træffe et sundt valg hen i mod selvhjulpethed og selvforsørgelse igennem råd/vejledning, værktøjer og netværk.

Pejlemærkerne fortæller, *hvordan* vi vil arbejde, og de efterfølgende fokusområder og målgrupper fortæller, *hvem* og *hvor* vi vil sætte fokus på med sundhedsmæssige indsatser de næste 6 år.

Fokusområder og målgrupper

Strategien arbejder på forskellige niveauer, hvor samskabelse og innovation er muligt. Derudover er der i forbindelse med temamødet den 23. april 2015 udvalgt følgende fokusområder og målgrupper, som har et strategisk fokus til at kunne indfri Nordfyns Kommunes Vision 2021 på sundhedsområdet.

Fokusområder

1. Rygning
2. Alkohol
3. Mental sundhed
4. Kost
5. Overvægt
6. Fysisk Sundhed
7. Naturen
8. Arbejdspladsen
9. Fritid

Temaerne 1-6 ligger i tråd med Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker, der har anbefalinger om sundhedsfremmende og forebyggende indsatser ud fra evidens og effekt.

Målgrupper

Følgende målgrupper har et særligt fokus i strategien for sundhed 2016-2021:

Børn og Unge

Denne målgruppe er børn og unge, der ikke trives eller har en usund livsstil. Målet er, at de får et godt og sundt udgangspunkt/afsæt. Hermed lærer man mere og får flere kompetencer til at klare sig senere hen i livet.

Udsatte og sårbare grupper

I denne målgruppe hører ældre, der ikke længere kan klare sig selv, handicappede, mennesker med kroniske lidelser, misbrug, fysiske, sociale og psykiske problemer i alle aldre til. Målet er, at de lærer at mestre deres liv uanset sårbarhed.

Arbejdsstyrken

Sammen med virksomhederne på Nordfyn, herunder Nordfyns Kommune som arbejdsplads, skabes der gode rammer for, at man ikke bliver syg af at gå på arbejde, og man kan komme tilbage efter sygdom, så alle fortsat kan bidrage til samfundet.

Fra ord til handling

Sundhed går på tværs. Derfor sætter Strategien for Sundhed retning for den samlede sundhedsindsats, som efterfølgende udmøntes og først kommer til live, når den kommer ud og virker hos og sammen med den enkelte borger.

Strategien for Sundhed bidrager til at indfri Vision 2021's målsætninger igennem understøtning af og i samarbejde med bl.a.:

- Sundhedsaftaler med Region Syddanmark
- Implementering af Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker
- Politik for Børn og Unge
- Ungestrategien
- Friluftstrategien for Nordfyns Kommune
- Handicappolitikken
- Kultur og fritidspolitik

Effektmålene følges op at en årlig evaluering til Social- og Sundhedsudvalget i forhold til udviklingen på hele sundhedsområdet.

Der udarbejdes handleplaner i 1. halvår af 2016 sammen med relevante interessenter for perioden 2016-2018 og i 2018 for perioden 2019-2021.